

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

кафедра банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА

“16” травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри банківської
справи та страхування

Протокол № 13 від “15” травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Вікторія КОСТЮК

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Фінанси і кредит»

Руслана ОПАЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Фінанси і кредит»

Факультет Економічний

Розробники: доцент кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент Опальчук Руслана Миколаївна

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024

Опис навчальної дисципліни

Страховий менеджмент

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1-й	1-й
Семестр	2-й	2-й
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	105 год.	134 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Завдання: набуття студентами стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією; надання страхових послуг; оцінювання ризиків; урегулювання страхових претензій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність розуміти аграрну політику уряду, виявляти і страхувати аграрні ризики, організувати процес фінансування агробізнесу та захисту природного середовища.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
<i>Теоретичні основи та функції страхового менеджменту. Маркетингова діяльність страховика</i>														
Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту	1	19	2	4	-	-	13	19	1	1	-	-	17	
Тема 2. Управління страховими ризиками	3	19	2	4	-	-	13	19	1	1	-	-	17	
Тема 3. Організація, планування та контроль страхової діяльності	5	18	2	2	-	-	14	18	1	1	-	-	16	
Тема 4. Маркетинг в управлінні страховою діяльністю	7	19	2	4	-	-	13	19	1	1	-	-	17	
Разом за змістовим модулем 1	75		8	14	-	-	53	75	4	4	-	-	67	
Змістовий модуль 2.														
<i>Управління персоналом, фінансовою діяльністю та платоспроможністю страхової компанії, врегулювання страхових претензій</i>														
Тема 5. Управління персоналом страхової компанії	9	19	2	4	-	-	13	19	1	1	-	-	17	
Тема 6. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії	11	19	2	4	-	-	13	19	1	1	-	-	17	
Тема 7. Управління платоспроможністю страхової компанії	13	18	1	4	-	-	13	18	1	1	-	-	16	
Тема 8. Врегулювання страхових претензій	15	19	2	4	-	-	13	19	1	1			17	
Разом за змістовим модулем 2	75		7	16	-	-	52	75	4	4	-	-	67	
Усього годин	150		15	30	-	-	105	150	8	8	-	-	134	

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика страхового менеджменту	4
2	Управління страховими ризиками	4
3	Організація, планування та контроль страхової діяльності	2
4	Маркетинг в управлінні страховою діяльністю	4
5	Управління персоналом страхової компанії	4
6	Управління фінансовою діяльністю страхової компанії	4
7	Управління платоспроможністю страхової компанії	4
8	Врегулювання страхових претензій	4
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація страхового менеджменту страхових компаній в умовах економічної нестабільності	7
2	Принципи та форми організації світового страхового підприємництва	7
3	Резерви поліпшення якості страхового менеджменту страховика	7
4	Особливості правового регулювання страхового підприємництва в Україні та країнах ЄС	7
5	Умови залучення іноземних інвесторів до розвитку страхової індустрії в Україні	7
6	Вплив процесів глобалізації на розвиток страхового ринку	7
7	Соціальна мета страхового менеджменту	7
8	Роль та значення НБУ в діяльності страхових компаній України	7
9	Резерви поліпшення якості страхового менеджменту страховика	7
10	Світові та вітчизняні тенденції у страховому підприємстві	7
11	Еволюція теорії ризик-менеджменту	7
12	Принципи страхового маркетингу та перспективи його розвитку	7
13	Фінансова стратегія страховика	7
14	Основні показники оцінки та аналізу фінансових потоків страхових компаній	7
15	Приклади управління ризиками в сучасному житті	7
	Разом	105

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- кейс-стаді;
- захист практичних робіт;
- усні опитування та презентації;
- самостійна робота.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне експрес-опитування або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс з дисципліни «Страховий менеджмент» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=698>)

- Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навч. посібник. Київ: «ЦП «Компринт», 2023. 251 с.

- Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів ОС «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Київ: «ЦП «Компринт», 2024. 88 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>

2. Мамчур Р.М. Страхування: навч. посібник. Київ: «ЦП «Компринт», 2016. 172 с.

4. Mamchur R. Insurance: educ. book. Kyiv: «СРР «Comprint», 2017. 215 р.

4. Mamchur R. Insurance services: educational book. Kyiv: «СРР «Comprint», 2018. 148 р.

5. Mamchur R. Development of the Ukrainian voluntary insurance market: monography. Kyiv: «СРР «Comprint», 2021. 263 р.

6. Mamchur R., Volosovych S., Zelenitsa I., Kondratenko D., Szymła W. Transformation of insurance technologies in the context of a pandemic. *Insurance Markets and Companies* 2021. Volume 12, pp. 1-13. (<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85107614702&origin=resultlist> (Scopus))

7. Mamchur R., Minochkina O., Ianushevychi I., Khrystenko L. Optimization of Operational and Financial Risks of Conducting Business Activities Under the Conditions of Changes and Sustainable Development. *Economic Affairs*. 2023. Vol. 68 (01s), pp. 91-98. (<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85160626092&origin=resultlist&sort=plf-f> (Scopus))

8. Мамчур Р.М. Розвиток ринку страхових послуг для аграрного виробництва в умовах впровадження інновацій. *Науковий вісник НУБіП України*. 2018. № 284. С. 171-182.

9. Мамчур Р.М., Назаренко О.О. Bancassurance – як форма ефективної співпраці банків і страхових компаній. *Науковий вісник НУБіП України*. 2020. Том 11, № 2. С. 58-65.

10. Мамчур Р.М., Ткаченко Є.В. Аналіз інтеграційних процесів банківських установ та страхових компаній в Україні. *Науковий вісник НУБіП України*. 2020. Том 11, № 3. С. 69-76.

11. Мамчур Р.М. Страховий ринок України в умовах воєнного стану. *Економіка і управління бізнесом*. 2022. Том 13, № 4. С. 62-70.

12. Опальчук Р.М. Тенденції та інновації в страховій індустрії: вплив технологій, штучного інтелекту та блокчейну. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. С. 118-124.
13. Алескерова Ю.В. Страховий менеджмент: підручник Вінниця: ВНАУ, 2019. 295 с.
14. Білик О. І., Савчин О. І. Страховий менеджмент: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 304 с.
16. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 102 с.
16. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Суми: «Університетська книга», 2022. 315 с.
17. Журавка О. С. Страхування: навч. посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
18. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 165 с.
19. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301с.
20. Сосновська О. О. Страхування: навчальний посібник. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
21. Страховий менеджмент: навч. посібник. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. 243 с.
22. Фисун І.В., Ярова Г.М. Страхування: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.
23. Фурса А.В. Страховий менеджмент: навч. посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2016. 180 с.
24. Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій. Миколаївський нац. аграр.ун-т. Миколаїв, 2017. 169 с.
25. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua/>
26. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/control/>
27. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
28. Газета «Урядовий кур'єр» – <http://www.ukurier.gov.ua/>
29. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
30. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua>
31. Нормативні акти, статистичні матеріали та статті зі страхування на спеціалізованих українських страхових порталах: <http://dfp.gov.ua>, <http://forinsurer.com>, <http://www.uainsur.com>.
32. Нормативні акти України – законодавство для практиків – <http://www.nau.kiev.ua>
33. Офіційний вісник України – <http://www.gdo.kiev.ua>
34. Україна фінансова – інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку – <http://www.ufin.com.ua>
35. Український фінансовий сервер – <http://www.ufs.kiev.ua>
36. Фінанси України – <http://www.finance.ua>
37. Фінансові новини – <http://www.fnews.com.ua>